

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoCsp/19/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820202658
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3820202658.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcu: X. V. L., L., so sídlom T. X, F., K.: XX XXX XXX, zast. C. N., L., so sídlom T. X, F., K.: XX XXX XXX, proti žalovanému: E. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/X, Q., o zaplatenie 331,94 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 14. októbra 2020, č.k. 13Csp/40/2020-138, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe žaloby, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 331,94 eur s príslušenstvom a náhrady trov konania. V žalobe žalobca uviedol, že jeho právny predchodca - L. L. - uzatvoril so žalovaným dňa 04.08.2005 zmluvu o úvere, na základe ktorej žalovanému poskytol peňažné prostriedky. Žalovaný porušil zmluvu o úvere nesplácaním úveru riadne a včas. Žalobcov právny predchodca tak dňa 14.04.2018 odstúpil od zmluvy. Následne túto pohľadávku právny predchodca žalobcu postúpil na žalobcu. Žalobca si uplatnil žalobou iba zaplatenie istiny vo výške žalovanej sumy spolu s príslušenstvom. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril. Súd prvej inštancie primárne posúdil otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu z hľadiska splnenia podmienok vyžadovaných § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Právny predchodca žalobcu v postavení banky mohol postúpiť svoju splatnú pohľadávku len za splnenia podmienky písomnej výzvy adresovanej žalovanému a po uplynutí zákonom stanovenej doby omeškania (90 kalendárnych dní). Súd prvej inštancie považoval za preukázané, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní viac ako 90 dní. Nepovažoval však za preukázané, že právny predchodca žalobcu písomne vyzval žalovaného na plnenie dlžných splátok a že účinne oznámil žalovanému mimoriadne zosplatenie úveru. Uvedené podľa súdu prvej inštancie nepreukazuje samotná výzva a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru bez preukázania odoslania či doručenia žalovanému. Postúpenie pohľadávky právnym predchodcom žalobcu na žalobcu tak nebolo podľa súdu prvej inštancie platné. Žalobcovi potom nesvedčí aktívna vecná legitímácia. Preto súd prvej inštancie žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal, keďže žalovanému žiadne trovy konania nevznikli.

2. V zákonom stanovenej lehote proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Poukázal na skutočnosť, že v konaní bolo preukázané, že pred postúpením pohľadávky postupca dodržal všetky podmienky, ktoré mu § 92 ods. 8 zákona o bankách

ukladá. Žalobca zdôraznil, že žalovaný bol postupcom opakovane vyzvaný na úhradu svojho peňažného záväzku, a to okrem iných výziev aj (i) výzvou zo dňa 22.08.2011 (vyzýval postupca žalovaného k zaplateniu omeškanej sumy vo výške 359,53 eur do 10 dní od doručenia výzvy), (ii) listom zo dňa 17.01.2018 (postupca vypovedal zmluvu o povolenom prečerpaní k účtu a vyhlásil mimoriadnu splatnosť povoleného prečerpania), (iii) listom zo dňa 14.04.2018 (postupca odstúpil od zmluvy o vedení bežného účtu zo dňa 04.08.2005 a vyzval žalovaného na úhradu pohľadávky v sume 493,34 eur do 7 dní odo dňa doručenia tohto oznámenia) a (iv) výzvou zo dňa 22.08.2019 (vyzval postupca žalovaného na zaplatenie pohľadávky 520,98 eur s tým, že mu oznámil, že je v omeškaní viac ako tri mesiace a ak pohľadávku nezaplatí, je postupca oprávnená postúpiť pohľadávku tretej osobe), pričom k postúpeniu pohľadávky došlo až ku dňu 09.12.2019. Doručenie uvedených výziev žalovaný v konaní nijakým spôsobom podľa názoru žalobcu nepoprel a ani nerozporoval. Je preto potrebné považovať za nesporné, že tieto výzvy sa dostali do dispozičnej sféry žalovaného. V tejto súvislosti žalobca upriamil pozornosť na § 150 ods. 1 CSP a § 151 ods. 1 CSP. V konaní žalobca tvrdil existenciu a doručovanie výziev na úhradu dlžnej pohľadávky žalovanému a súdu zároveň predložil i vyššie špecifikované výzvy. Keďže tieto skutkové tvrdenia neboli protistranou popreté, v zmysle § 151 ods. 1 CSP ich bolo v konaní potrebné považovať za tzv. nesporné skutkové tvrdenia, na základe čoho bolo potrebné uzavrieť, že je nesporným skutkovým tvrdením (ktoré nie je potrebné preukázať ďalšími listinnými, prípadne inými dôkazmi), že žalovaný bol postupcom riadne vyzvaný na zaplatenie dlžnej sumy a v čase postúpenia pohľadávky bol napriek písomnej výzve postupcu v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. V tejto súvislosti žalobca poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov SR. Na základe uvedeného žalobca preto zastával názor, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko v konaní bolo predloženými listinnými dôkazmi nesporne preukázané, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, a teda bolo nesporne preukázané, že postupca splnil zákonné povinnosti vyplývajúce z § 92 ods. 8 zákona o bankách, a teda k porušeniu uvedeného ustanovenia nedošlo. Na tomto základe žalobca žiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že vyhovie žalobe a prizná mu voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania, resp. aby napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. K podanému odvolaniu sa písomne žalovaný nevyjadril.

4. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

5. Súd prvej inštancie založil svoje zamietavé rozhodnutie na závere o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, ktorý nepreukázal platné postúpenie pohľadávky voči žalovanému z pôvodného veriteľa - L. L., E.. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že pôvodný veriteľ pred postúpením pohľadávky na žalobcu písomne vyzval žalovaného na splnenie peňažného záväzku titulom poskytnutého úveru, resp. že sa táto výzva dostala do sféry dispozície žalovaného, teda nebolo preukázané naplnenie zákonnej podmienky pre postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt uvedenej v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách.

6. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi procesné právo uplatňovať si ten-ktorý konkrétny hmotnoprávny nárok. Preskúmanie vecnej legitímácie či už aktívnej (na strane žalobcu), alebo pasívnej (na strane žalovaného), je imanentnou súčasťou súdneho konania (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 205/2009). Preto nepostačuje, aby žalobca v súdnom konaní svoju aktívnu vecnú legitímáciu preukázal len oznámením postupcu o postúpení pohľadávky dlžníkovi; je potrebné preukázanie platného postúpenia pohľadávky. Podľa § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak dlžníkovi postúpenie oznámil postupca, dlžník nemá právo požadovať preukázanie postúpenia zmluvou o postúpení pohľadávky. To však platí len vo vzťahu k dlžníkovi, teda presnejšie vo vzťahu medzi účastníkmi zmluvy o postúpení pohľadávky na jednej strane a dlžníkom na strane druhej, nie vo vzťahu k súdu. V tejto otázke sa súdna prax už odklonila od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 210/2001; tento odklon od uvedeného rozhodnutia vyplýva napríklad z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Obo 49/2008 zo dňa 14.05.2008, ako aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 76/2007

zo dňa 28.01.2009, podľa ktorého v spore o neplatnosť zmluvy o postúpení, resp. v spore o splnenie neuhradenej postúpenej pohľadávky je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti ku skutočnostiam, ktoré majú za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu - zmluvy o postúpení pohľadávky, ak v konaní vyjdú najavo; z Občianskeho zákonníka nemožno vyvodiť, že dlžník by nemohol namietat a súd skúmať platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ak toto postúpenie dlžníkovi oznámil postupca. K správnosti týchto záverov sa priklonil aj Ústavný súd SR v uznesení zo dňa 03.07.2012 č. k. IV. ÚS 337/2012-19.

7. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách neupravuje len administratívne povinnosti banky pri ochrane bankového tajomstva, ale stanovuje podmienky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky bankou, ide teda o lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky (§ 524 a nasl.). Tomu nasvedčuje jednak znenie citovaného ustanovenia („...môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku... postúpiť“), ako aj jeho zaradenie do časti zákona o bankách, ktorej nadpis znie „Ochrana klientov a bankové tajomstvo“. Citované ustanovenie stanovuje podmienky, za ktorých môže banka aj bez súhlasu klienta postúpiť svoju pohľadávku na inú osobu, čo výkladom a contrario znamená, že ak podmienky uvedené v tomto ustanovení splnené nie sú, banka postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže. Postúpenie pohľadávky bankou bez splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách je potrebné považovať za konanie v rozpore so zákonom a takýto úkon je absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu má súd povinnosť prihliadať ex offio. V tomto prípade, keďže právnym predchodcom žalobcu bola banka, bolo správne, že súd prvej inštancie zisťoval, či boli pri postúpení pohľadávky na žalobcu dodržané podmienky ustanovené zákonom o bankách, teda či postúpenie pohľadávky bolo platné.

8. Nebolo by správne, aby súd rezignoval na skúmanie aktívnej vecnej legitímácie, keď z obsahu spisového materiálu vyplývalo, že táto skutočnosť je sporná a musí byť skúmaná vo svetle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29.06.2010 sp. zn. 2 Cdo 205/2009). Pasivita žalovaného v konaní nemôže mať za následok (aplikáciou § 151 ods. 1 a 2 CSP) povinnosť súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok (uznesenie Ústavného súdu SR z 11.06.2019 sp. zn. I. ÚS 246/2019). Z uvedeného vyplýva, že bolo povinnosťou súdu ex offio skúmať v konaní aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, ako aj prihliadať na prípadnú neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky vo vzťahu k pohľadávke voči žalovanému, a to aj bez popierajúcich tvrdení žalovaného.

9. Pokiaľ žalobca v odvolaní tvrdil, že doručenie výzvy, ktorá predchádzala postúpeniu pohľadávky, bolo nesporným skutkovým tvrdením, odvolací súd uvádza, že takéto skutkové tvrdenie žalobcu (o doručení výzvy z 22.08.2019 žalovanému) sa v súdnom spise nenachádza. V žalobe žalobca výzvu, prechádzajúcu postúpeniu pohľadávky, vôbec nespomenul, iba ju priložil k žalobe (ako listinný dôkaz, avšak bez skutkových tvrdení vzťahujúcich sa k tejto listine). Až na výzvu súdu prvej inštancie uviedol, že táto listina preukazuje odoslanie výzvy dlžníkovi, pričom výzva bola zasielaná obyčajnou poštovou zásielkou. Výslovné tvrdenie o doručení výzvy (o jej dôjdení do sféry dispozície žalovaného) však ani toto podanie žalobcu neobsahovalo. Preto nemožno akceptovať odvoláciu námietku žalobcu, že išlo o nesporné skutkové tvrdenie podľa § 151 ods. 1 CSP (pričom v odvolacom konaní už na nové skutkové tvrdenie o doručení výzvy žalovanému nemožno prihliadať, keďže žalobca nepreukázal splnenie podmienok podľa § 366 CSP). Vzhľadom k tomu, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách vyžaduje písomnú formu výzvy, je zrejmé, že nepostačuje preukázanie existencie písomnej výzvy u banky (t. j. že výzva bola bankou vyhotovená), ale je potrebné preukázať aj dôjdenie tejto výzvy ako jednostranného adresovaného právneho úkonu do sféry dispozície adresáta.

10. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správne skutkovému zisteniu, že žalobca nepreukázal doručenie výzvy svojho právneho predchodcu (banky) adresovanej žalovanému, ktorá bola podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladom platného postúpenia pohľadávky voči žalovanému na žalobcu. Nebol daný ani odvolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis, resp. keď na zistený skutkový stav síce aplikuje správny predpis, ale tento nesprávne interpretuje. V prejednávanej veci súd prvej inštancie aplikoval a interpretoval ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách správne. Správne vyvodil, že postup právneho predchodcu žalobcu

- banky - pred postúpením pohľadávky na žalobcu nebol v súlade s citovaným ustanovením (nebolo preukázané, že banka pred postúpením pohľadávky písomne vyzvala žalovaného na splnenie jeho záväzku a výzvu mu doručila resp. sa o doručenie výzvy preukázateľne pokúsila). Súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno o doručení výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách zo strany jeho právneho predchodcu, a preto postúpenie pohľadávky voči žalovanému na žalobcu nebolo v súlade s citovaným zákonným ustanovením, čoho právnym následkom je, že nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu, teda žalobca nepreukázal, že vstúpil do práv pôvodného veriteľa - banky, nemá preto aktívnu vecnú legitimáciu uplatňovať v súdnom konaní právo na plnenie zo záväzkovo-právneho vzťahu založeného zmluvou, ktorú uzavrel žalovaný so L. L., E..

11. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku zamietajúcom žalobu a v závislom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

12. V odvolacom konaní mal plný úspech žalovaný, teda by mal v súlade s ustanoveniami § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP voči neúspešnému odvolateľovi (žalobcovi) nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný však bol v odvolacom konaní nečinný, žiadne trovy odvolacieho konania mu nevznikli, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

13. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).